

O spojení mezi generacemi

Při generální audienci uvažoval papež o tom, jak je nutná „vzájemná pomoc mezi generacemi“, „abychom pochopili prožívané zkušenosti a uměli čelit velkým otázkám našeho života“. Řekl, že „stáří si jistě žádá pomalejší rytmus, který otevírá prostor k důkladné reflexi smyslu života, což není možné, jsme-li vystaveni neúprosné dynamice času“.

02.03.2022

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

V biblickém vyprávění o rodokmenech praotců nás okamžitě zarazí jejich nesmírná dlouhověkost: mluví se tam o staletích! Kdy začíná stáří – ptáme se? A jaký význam má skutečnost, že tito starověcí otcové žijí tak dlouho po zplození svých dětí? Otcové a synové žijí společně, po staletí! Tato staletá kadence časů, vyprávěná rituálním jazykem, dává vztahu mezi dlouhověkostí a genealogií silný symbolický význam, velmi silný a hluboký.

Jako by předávání lidského života, tak nového ve stvořeném vesmíru, vyžadovalo pomalou a dlouhou iniciaci. Vše je nové, na počátku dějin bytosti, která je duch a život, vědomí a svoboda, vnímavost a odpovědnost.

Nový život - lidský život - vnořený do napětí mezi svým původem „k obrazu a podobě“ Boží a křehkostí svého smrtelného stavu, představuje novost, kterou je třeba teprve objevit. Vyžaduje dlouhou dobu iniciace, během níž je nezbytná vzájemná podpora mezi generacemi, aby dokázal porozumět zkušenostem a čelit záhadám života. Během této dlouhé doby dochází také k pozvolné kultivaci duchovních kvalit člověka.

V jistém smyslu nám tento pocit nabízí každá změna epoch v lidských dějinách. Jako bychom museli znovu od nuly a pomalu začínat s otázkami po smyslu života, když se scénář lidského údělu naplní přemírou nových zkušeností a novými otázkami. Nahromadění kulturní paměti sice zajisté zvyšuje úroveň zběhlosti, potřebné ke zvládnutí dosud neznámých proměn. Doba přeměn se zkracuje, ale doba asimilace vždycky vyžaduje

trpělivost. Přílišná rychlost, která se zmocnila všech sfér našeho života, činí každou naši zkušenost povrchnější a méně „výživnou“. Mladí lidé jsou nevědomými oběťmi tohoto rozkolu mezi časem na ciferníku, který chce být odkroucen, a časem života, který vyžaduje náležité „kvašení“. Dlouhý život umožňuje zakusit tyto dlouhé časy a škody způsobené spěchem.

Stáří si jistě žádá pomalejší rytmus, avšak není to jen doba setrvačnosti. Míra těchto rytmů otevírá totiž každému člověku prostor smyslu života, který kvůli posedlosti rychlostí zůstává neznámý. Ztráta kontaktu s pomalým rytmem stáří uzavírá tyto prostory pro všechny. V této perspektivě jsem zamýšlel Den prarodičů, ustanovený na poslední červencovou neděli. Spojenectví mezi dvěma krajními generacemi života – mezi dětmi a starými lidmi – pomáhá také dalším dvěma -

mladým lidem a dospělým – aby se do něho zapojili a učinili existenci každého bohatší v lidství. Je zapotřebí vést dialog mezi generacemi. Pokud totiž neexistuje dialog mezi mladými a starými, mezi dospělými, každá generace zůstává izolovaná a nemůže předávat své poselství. Mladý člověk, který nevnímá vazbu ke svým kořenům, jimiž jsou prarodiče, nedostává sílu - stejně jako strom bere sílu ze svých kořenů - a roste špatně, jeho růst je nezdravý, nedostává se mu opěrných bodů. Proto je nutné usilovat o mezigenerační dialog, jako o určitou lidskou nutnost. A tento dialog je důležitý právě mezi prarodiči a vnoučaty, kteří představují dvě krajní generace.

Představme si město, v němž je soužití různých věkových kategorií nedílnou součástí celkového designu jeho prostředí. Zamysleme se nad utvářením láskyplných vztahů mezi

stářím a mládím, které by mohly ozařovat styl všech vztahů. Překrývání generací by se stalo zdrojem energie pro skutečně viditelný a životný humanismus. Moderní město bývá nepřátelské vůči starším lidem (a nikoli náhodou také vůči dětem). Tato společnost, která má skartačního ducha a skartuje tolik nechtěných dětí, odstrkuje také staré lidi. Odstrkuje je, jako něco, co není k ničemu, odkládá je do domova důchodců, do útulku... Přílišná rychlost nás dostává do odstředivky, která nás rozmetává jako konfety. A proto ztrácíme pojem o celku. Každý se drží svého kousku, pluje na proudech tržního města, pro které pomalý rytmus znamená ztrátu a rychlost peníze. Přílišná rychlost život rozmělnuje, nečiní ho intenzivnějším. Moudrost vyžaduje určité „plýtvání časem“. Když se vrátíš domů a vidíš svého synka nebo dcerku, „ztrácíš čas“, ale rozhovor, který s ním vedeš, je pro společnost

zásadní. A když přijdeš domů a je tam váš dědeček nebo babička, kterým to třeba už úplně dobře nemyslí, nebo částečně ztratili schopnost mluvit, a ty se jim věnuješ, „ztrácíš čas“, ale toto „ztrácení času“ posiluje lidskou rodinu. Je třeba trávit čas - čas, který není výdělečný - s dětmi a starými lidmi, protože nám dávají jinou schopnost, jak hledět na život.

Pandemie, v níž jsme stále nuceni žít, si vynutila - bohužel velmi bolestivě - zastavení bláznivého kultu rychlosti. A v tomto období prarodiče působili jako zábrana určité afektivní „dehydratace“ nejmladších. Viditelné spojenectví generací, které harmonizuje jejich časy a rytmy, nám vrací naději, že nežijeme nadarmo. A každému z nás navrácí lásku k našemu zranitelnému životu a zamezuje cestu k posedlosti rychlostí, která ho jednoduše pohlcuje. - Klíčovým heslem je „ztrácet čas“.

Ptám se každého z vás: Umíte ztrácet čas, nebo vás stále žene rychlost? - „Ne, spěchám, teď nemůžu...?“ - Umíte ztrácet čas s prarodiči, se starými lidmi? Umíte ztrácet čas hrou s dětmi? To je prubířský kámen. Přemýšlejte o tom. Právě toto navrácí lásku k našemu zranitelnému životu, přehrazuje - jak jsem řekl - cesty posedlosti rychlostí, která život pohlcuje. - Rytmus stáří je nepostradatelným zdrojem pro pochopení smyslu života poznačeného časem. Staří lidé mají svůj vlastní rytmus, ale je to rytmus, který nám pomáhá. Díky tomuto zprostředkování se stává důvěryhodnější nasměrování života k setkání s Bohem; záměr, který je skryt ve stvoření člověka „k jeho obrazu a podobě“ a je zpečetěn v Božím Synu, který se stal člověkem.

Délka lidského života se dnes prodlužuje. To nám dává příležitost prohloubit spojenectví mezi všemi

životními fázemi a smyslem života v jeho celistvosti. Není to tak, že by život měl smysl jen v dospělosti, od 25 do 60 let. Život má smysl od narození až do smrti, měli bychom být schopni komunikovat s každým, dokonce navazovat afektivní vztah s každým, aby naše zralost byla bohatší, silnější.

Kéž nám Duch svatý dá inteligenci a sílu k této reformě. Arogance hodinového času se musí proměnit v krásu rytmu života. V tom spočívá reforma, kterou bychom měli provést ve svých srdcích, v rodině a ve společnosti. Opakuji: jakou reformu? Změnit aroganci hodinového času v krásu rytmu života. Proměňte aroganci času, který nás stále někam žene, v rytmus života. Spojenectví mezi generacemi je nezbytné. Ve společnosti, kde staří nemluví s mladými, mladí nemluví se starými, dospělí nemluví se starými ani s mladými, se dospívá ke sterilitě bez

budoucnosti; taková společnost nehledí k obzoru, ale sama na sebe. A stává se osamělou. Bůh ať nám pomáhá najít správnou hudbu, která by sladila různé věky – mladé, staré a dospělé – všechny dohromady, do krásné symfonie dialogu.

RadioVaticana.cz / Rome
Reports

pdf | dokument generován automaticky
z [https://opusdei.org/cs-cz/article/o-
spojenectvi-mezi-generacemi/](https://opusdei.org/cs-cz/article/o-spojenectvi-mezi-generacemi/)
(03.04.2025)